

## De moord in de crypte

Oliver Pötzsch bij Boekerij:

*Het boek van de doodgraver*

*De ogen van Osiris*

*De moord in de crypte*

Oliver Pötzsch

# De moord in de crypte

Vertaald uit het Duits door Jeannet Dekker



ISBN 978-90-492-0283-5  
ISBN 978-94-023-2307-8 (e-book)  
NUR 330

Oorspronkelijke titel: *Der Totengräber und der Mord in der Krypta*  
Vertaling: Jeannet Dekker  
Omslagontwerp: Wil Immink Design  
Omslagbeeld: © Wil Immink Design/Istock  
Auteursfoto: © Frank Bauer  
Zetwerk: Mat-Zet bv, Huizen

© 2023 by Ullstein Buchverlage GmbH, Berlin.  
Published by Ullstein Paperback Verlag  
© 2024 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor jullie, dierbare lezers, die me al meer dan vijftien jaar volgen naar het rijk van mijn verbeelding. Bedankt voor jullie trouw, waardering en vriendelijke woorden, die me elke dag aansporen om nieuwe werelden te bedenken!



*'Er is niets bedrieglijker dan een overduidelijk feit.'*

Arthur Conan Doyle







## **Dramatis personae**

### ***Hoofdbureau van politie te Wenen***

Inspecteur Leopold von Herzfeldt

Inspecteur Erich Loibl

Hoofdinspecteur Paul Leinkirchner

Hoofdcommissaris Moritz Stukart

Julia Wolf, politiefotografe

### ***Zentralfriedhof te Wenen***

Augustin Rothmayer, doodgraver

Anna, een weesmeisje

### ***De deelnemers aan de seances***

Maria Vanotti, operazangeres

Claire Pauly, medium

Doctor Theodor Lichtenstein, arts en tegenstander van de spiritisten

Richard Landing, pianist

Professor Siegfried Schneider, classicus

Eleonore von Drasche-Wartinberg, echtgenote van de 'baksteenbaron'

Richard baron von Drasche-Wartinberg

Arthur Conan Doyle, schrijver

### ***Verdere personages***

Professor Eduard Ritter von Hofmann, hoofd van het gerechtelijk geneeskundig instituut

Wilhelmine von Herzfeldt, Leo's moeder

Harry Sommer, verslaggever bij het *Neue Wiener Journal*

Adelheid Rinsinger, Leo's hospita

Dikke Elli, eigenares van bordeel Zum Blauen Dragoner

Bruno, uitsmijter bij de Dragoner

Margarethe, een vriendin van Julia

Hermine Schuh, dochter van Karl baron von Reichenbach

Professor Franz Exner, Hermines schoonzoon

Ingrid Exner, Hermines dochter

Gustav von Meyerling, geestenfotograaf

Adolf Becher, bedrijfsleider van het Schlosshotel am Cobenzl

Juffrouw Annegret Wildmoser, directrice van het weeshuis

Goddeloze Niko en Krampus, twee opzichters van het weeshuis



# Woordenlijst

Beisl: klein kroegje

Bordsteinschwalbe: prostituee, straatmadelief

deppert: raar, gek

Dodl: sukkel, simpel iemand

Großer Braune: dubbele mokka waarbij de melk apart wordt geserveerd

Kieberei: politie

Krampus: kinderschrik uit de Alpenlanden, duivelachtig wezen dat stoute kinderen straft

Marie: geld

Pinzga: vermoedelijk afgeleid van Pinzgauer, inwoner van de Pinzgau, een streek bij Salzburg aan de grens met Beieren

Piefke: neerbuigende term voor een Duitser

Pompfüneberer: begrafenisondernemer (afgeleid van het Franse *pompe funèbre*)

Schaas: onzin

Strizzi: schurk, doortrapte kerel, souteneur

Waldmeisterbowle: drankje bestaande uit witte wijn of sekt en onzeliëve-vrouwebedstro

Wappler: dommerik

Watschnsepp: attractie in het Wurstelprater, soort kop-van-jut

Zumpferl: penis



*Uit Spook- en geestverschijningen door Augustin Rothmayer,  
geschreven te Wenen, 1895*

Geesten en spoken bestaan waarschijnlijk al zo lang als er mensen zijn. De oude Grieken en Romeinen berichtten reeds over arme zielen die in de Hades geen rust konden vinden. In plaats daarvan dolen ze wenend en klagend rond, gehuld in witte lijkwaden. Vaak verschijnen ze 's nachts op begraafplaatsen, vooral tijdens het spookuur tussen middernacht en één uur in de ochtend. Ze tarten de zwaartekracht door rond te zweven en kunnen door muren, ja, zelfs personen heen bewegen. Hun aanblik is be-slist huiveringwekkend. Sommige van deze spoken zijn in staat tot spre-ken, andere kunnen van gedaante verwisselen, en vaak gaat hun verschij-ning gepaard met een plotselinge ijzige kou (grafkilte). In oude geschriften lezen we ook dat men spookachtige dieren zonder kop of met drie poten heeft waargenomen.

Ikzelf heb ondanks al mijn jaren als doodgraver op het Zentralfriedhof te Wenen nog nooit een geestverschijning mogen aanschouwen. Wat ik echter wel heb gezien, zijn wenende moeders die niet wilden geloven dat hun geliefde kind zo vroeg van hen heenging; dappere echtgenoten wier snikken in de diepte van het open graf echoden, maar ook lieden die op een kist spuugden, vol verachting voor degene die er zo makkelijk van af was gekomen. Ook waren er doden die hun geheim voor altijd in hun graf meenamen.

Wat me bij het bestuderen van de vakliteratuur is opgevallen: vaak hangt een spookverschijning samen met een onopgelost misdrijf, bijvoor-

beeld een moord. Pas wanneer de zaak is opgehelderd, de moordenaar is gevonden en de straf is voltrokken, kan de arme ziel overgaan naar het hiernamaals.

Zo'n geval heb ik inderdaad een keer meegemaakt.



## Proloog

*Wenen, Stephansdom, zaterdagavond 17 augustus 1895*

Koster Josef Waldleitner deed de deur naar de crypte open. Een ijzige windvlaag streek langs zijn gezicht. De lucht rook naar stof, verrotting, bederf en een heel eigen geur, die waarschijnlijk alleen Waldleitner rook. Die van oeroude, vergane botten.

De geur van de dood, dacht de bedaagde koster, die de ring met roestige sleutels weer wegstopte. Vroeg of laat ruiken we allemaal zo.

Een steile stenen trap leidde naar beneden, met treden die waren uitgesleten door generaties van geestelijken die hierlangs naar beneden waren gegaan. Ondanks het late uur was het buiten op het plein voor de Stephansdom nog hoogzomers warm. Toch rilde Waldleitner, en de oude man kroop instinctief dieper weg in zijn versleten habijt. Voor hem was het alsof de trap niet alleen naar een lager gelegen kelder voerde, maar ook naar een ander jaargetijde, zelfs een andere eeuw. De koster sloeg een kruis en wendde zich tot het groepje dat ongeduldig achter hem stond te wachten.

‘Ik hoop dat de dames en heren niets tegen een aangenaam koele bries hebben,’ zei Waldleitner. ‘Vergeet niet dat de doden daar beneden nog minder aanhebben, en zij hebben het niet koud.’

Zijn blik gleed langs twee jonge meisjes in veel te dunne zomerjurken. Ze stonden naast een afkeurend kijkende dame met een strohoed, zo te zien hun moeder. De meisjes giechelden en liepen een tikje rood aan, waarop de vader geërgerd met zijn wandelstok op de grond tikte.

‘Pauline, Adelheid, gedraag jullie. We zijn hier niet in het Wurstelpraater!’ De elegant uitgedoste man met rokjas en hoge hoed had net als de anderen een brandende kaars in zijn hand, die in de tochtige ingang van de crypte zwakjes flakkerde.

‘Kunnen we eindelijk beginnen?’ foeterde een andere bezoeker, een jonge student die met zijn kameraad blijkbaar al het nodige had gedronken. Hij duwde zijn pet van zijn bezwete voorhoofd. ‘Karl en ik willen er straks nog eentje drinken op die knekelkraam.’ Hij boerde achter zijn hand en de dame met de strohoek keek hem lelijk aan.

Koster Josef Waldleitner zuchtte zacht. Die zogenaamde toeristen waren werkelijk een plaag! Sinds een jaar of twintig waren ze steeds vaker in Wenen te vinden. Vaak waren het *Piefkes* uit Berlijn of Frankfurt, die zich dikdoenerig gedroegen en later in de Weense koffiehuisen kamillethee bestelden omdat ze te veel van de voedzame Oostenrijkse meelspijzen hadden gegeten. Of ze bestormden als Hunnen de wijnlokalen en verlangden van de kapel een Pruisische mars. Maar ze kwamen nu eenmaal met geld naar de stad en dat hadden veel Weners hard nodig. De grote beurskrach was nog niet zo lang geleden en het leven werd alsmaar duurder, ook het leven van een kleine koster in de Stephansdom.

Waldleitner pakte zijn lantaarn en zette zijn voet op de eerste van de glibberige stenen treden. ‘Volgt u mij met het nodige respect,’ zei hij tegen zijn groepje. ‘En let erop dat uw kaars niet uitgaat, u kunt hier makkelijk verdwalen. Wie weet welke geesten hier ’s nachts rondspoken?’

‘Menig vrouwmens is al bij leven een jammerend bleek spook,’ fluisterde de student met een blik in de richting van de dame met de samengeknepen lippen en de strohoed. De twee jongemannen liepen lachend achter het gezin aan de crypte in.

Terwijl Waldleitner met zijn lantaarn vooropging, vroeg hij zich wederom af of hij er goed aan deed om nu nog met een paar toeristen naar beneden te gaan. De kapelaan had die ochtend al argwanend gekeken, bijna alsof hij iets vermoedde. Toen dat gezin uit Frankfurt Waldleitner had benaderd, had hij eigenlijk nee willen zeggen, maar toen doken ook nog die twee Berlijnse studenten op die hem een leuk bedrag boden. Ver-



torie, wist die voorname meneer de kapelaan eigenlijk wel wat voor mieziger salaris hij, Waldleitner, als koster van de dom ontving? Dan mocht een mens toch wel wat bijverdienen? En wie had er nou last van, de doden zeker niet. Hij had nog nooit een van hen horen klagen over het verstoren van de eeuwige rust.

Intussen hadden ze de keldergang bereikt, met aan de linker- en rechterzijde afzonderlijke hoge grafkamers. Het rook er vochtig en muf, en de stenen vloer was bedekt met een slijmerige, glibberige laag. Waldleitner bescheen met zijn lantaarn een van de kamers en prompt klonk er achter hem een geschrokken gillette. Het was het oudste van de twee meisjes.

‘Brrr, dat zijn doodshoofden! Papa, ze staren me aan!’

Onder een van de bogen lagen inderdaad meerdere rijen schedels opgestapeld, die in het licht van de lantaarn en de flakkerende kaarsen naar de toeristen leken te grijnzen. Ernaast had iemand botten opgestapeld tot een hoge toren, die eruitzag alsof hij elk moment kon omvallen.

De student met de pet grinnikte. ‘Wat had je dan gedacht dat er hier op je wacht, kleintje? Een spook dat geroosterde amandelen verkoopt?’ Met een verveeld gezicht draaide hij zich om naar Waldleitner. ‘Hoeveel lijken liggen hier eigenlijk?’

‘Dat weten we niet precies, maar in elk geval meer dan tienduizend.’ De koster haalde zijn schouders op. ‘Het kunnen er nog veel meer zijn, lang geleden zijn verschillende kamers dichtgemetseld. Niemand weet wat daarachter ligt.’

De heer met de hoge hoed floot tussen zijn tanden. ‘Een stad onder de stad. Hoogst interessant!’

Waldleitner knikte. ‘Vroeger lag er rond de Stephansdom een kerkhof, maar dat werd vanwege de giftige miasma’s door keizer Jozef gesloten. Toen de grote pest kwam, schoven ze de doden simpelweg over een glijplank de crypte in.’ Hij gebaarde met zijn hand. ‘Volgt u mij alstublieft en let op waar u loopt. Er liggen overal botten...’

Een tochtvlaag liet Waldleitners habijt fladderen, alsof de handen van de doden eraan trokken, maar de koster wist dat dat verbeelding was. Hij kwam vaak genoeg hier in de crypte. Gisteren nog had hij een grotere

groep door de catacomben geleid, daar had ook weer zo'n bijdehandje tussen gezeten. Telkens als Waldleitner aan een spookverhaal wilde beginnen, kwam die vent er met allerlei stomme vragen tussendoor. Alsof er ook maar iemand was geïnteresseerd in de precieze temperatuur of een of ander jaartal! De mensen wilden griezelen, dat was alles.

Soms hielp Waldleitner een handje bij dat griezelen, tegen passende betaling natuurlijk.

Sinds de catacomben ruim honderd jaar geleden in onbruik waren geraakt, waren er telkens weer kerkdienaars met betalende bezoekers in afgedaald. Dat was officieel verboden, maar de kerk kneep altijd een oogje toe. Zolang de bezoekers maar niet in de grafkelder met de bisschoppen kwamen, of in die met de Habsburgers. Maar vorsten in verzegelde kisten waren voor de mensen lang niet zo spannend als uitgebleekte schedels, bemoste knekels en huiveringwekkende verhalen. En die waren ruimschoots aanwezig!

Oude verhalen repten over een ondraaglijke stank die door het plafond was gedrongen, zodat die zelfs buiten op het plein te ruiken was. Andere fluisterden over zuchten en kreten van de doden die je tot boven in de dom kon horen. Toen de kamers uiteindelijk te vol werden, waren bijzonder moedige geestelijken, maar ook dwangarbeiders naar beneden gegaan om de botten bij elkaar te veggen en zo weer wat plaats te maken. Er was een verhaal over een gevangene die ze daar beneden vergeten hadden. Zijn lijk zou pas veel later zijn gevonden. Zijn gemummificeerde mond was tot een geluidloze schreeuw verwrongen, alsof honderden spoken hem persoonlijk de hand hadden geschud.

Inmiddels had het groepje de volgende van de grote kamers bereikt. Waldleitner hoorde achter zich een geschrokken happen naar adem uit meerdere kelen en knikte tevreden. Deze ruimte maakte altijd erg veel indruk. Schedels en botten lagen hier wild door elkaar. Sommige lijken waren niet volledig verteerd en werden door uitgedroogde pezen en muffe kledingstukken nog een beetje bij elkaar gehouden. Tegen een van de wanden leunde een uitgedroogd vrouwenlijk, gehuld in smerige zwarte vodden die ooit een prachtige jurk moesten zijn geweest. Flarden van een

sluier kleefden nog aan haar schedel, eronder waren restjes dun haar te zien. Van de voeten was alleen het bot over, waaraan een enkele schoen hing.

Het oudste van de twee meisjes slaakte een ontzette kreet en sloeg haar hand voor haar mond, maar het jongste staaarde zichtbaar geboeid naar het gemummificeerde lijk.

‘Heinz Rüdiger!’ riep de vrouw met de hoed uit. ‘Dit is vreselijk. We hadden de meisjes hier nooit mee naartoe mogen nemen.’

‘Mathilde, rustig aan!’ kalmeerde haar man haar. Hij hield een zakdoek voor zijn mond. ‘Zo erg is het nu ook weer niet. En mag ik je eraan herinneren dat jij per se deze grafkelder in wilde? Als het aan mij had gelegen, zouden we nu door de Volksgarten wandelen en daarna...’

Wederom klonk er een gil, deze keer afkomstig van het jongste meisje. Met trillende vingers wees het kind naar een donkere hoek van de kamer, waar achter een berg botten iets zwarts hurkte.

‘Kijk eens, papa, daarachter,’ fluisterde ze. ‘Is dat... een spook?’

‘Verduiveld!’ riep een van de studenten. ‘Maak eens wat meer licht, man! Daar... daar zit echt iets...’

Josef Waldleitner hief zijn lantaarn op en zag nu ook wat daar lag. ‘Jezus Maria...’ fluisterde hij. ‘Wat is dat in ’s hemelsnaam...’

Op hetzelfde moment trok er een windvlaag door het gewelf die alle kaarsen uitblies. De duisternis was zo volslagen dat Waldleitner het gevoel had dat hij in een diep meer was gevallen.

Toen brak om hem heen de chaos uit.



# 1

## *Voor de Wiener Oper, op dezelfde avond*

De Wiener Oper glansde warm en geel, als een reusachtig stuk barnsteen.

Julia stond aan de overkant van de Opernring en keek vanaf daar naar het grote operagebouw, waar het licht achter de vele ramen straalde, blonk en fonkelde. Een bijna eindeloze stroom van fiakers kwam over de brede straat aangereden. Ze hielden een voor een halt en wierpen hun kostbare lading uit: dames in wijde enkellange japonnen, met hoog opgestoken haar en gewaagde hoeden, de heren met rokjas en hoge hoed, menigeen met wandelstok of wapperende zijden sjaal, en daartussen bedaaude matrones, behangen met parelkettingen en gouden sieraden, die hun gebrekkige mannen achter zich aan sleepten. Allemaal begaven ze zich op deze zaterdagavond naar de zuilengang van het operagebouw, waar ze elkaar met buigingen, reverences en handkussen begroetten. Een onskent-onsgezelschap dat hier zijn wekelijkse rendez-vous had.

Kinderen zag Julia niet. Ze dacht aan al die vermoeide en overwerkte gouvernantes en kindermeisjes die de verwende kleintjes nu vermoedelijk in slaap zongen. Onwillekeurig moest ze grinniken. Ook haar eigen dochttertje Sisi werd net naar bed gebracht, door een troep geschminkte hoeren en een kleerkast van een portier met boeventronie die vermoedelijk elkewens van Sisi in vervulling liet gaan. Wat zou dit deftige gezelschap daarvan vinden? Julia haalde nog eens diep adem en stak daarna met ferme pas en vooruitgestoken kin de Ring over, zo voornaam dat de koetsiers hun paarden inhielden en haar nastaalden.

‘Uw dienstwillige dienaar, fraaie dame!’ riep een koetsier haar na, en hij lichtte zijn bolhoed. ‘Waarheen mag het gaan?’

‘Naar de opera,’ zei Julia zachtjes, meer tegen zichzelf. ‘Ik ga naar de Wiener Oper.’

Ze kon nog steeds niet bevatten dat ze dadelijk het pronkstuk van de stad zou betreden, het eerste gebouw aan de Ring dat sinds een paar jaar zelfs geëlektrificeerd was. Kaartjes bemachtigen voor de Wiener Oper gold als schier onmogelijk. De meeste toegangsbewijzen gingen naar gefortuneerde stamgasten, en verder waren er alleen de staanplaatsen in de engelenbak die ook nog bespottelijk duur waren. Maar Leo had zijn contacten gebruikt, en de kaartjes voor de loge waren zijn verjaarscadeau voor haar. Julia was nog steeds gevleid omdat Leo haar verjaardag inderdaad niet was vergeten. Aanvankelijk had ze nog wat gearzeld. Ze hield er niet van als hij grote cadeaus gaf, dan voelde ze meteen heel duidelijk dat ze ieder uit een andere wereld kwamen: hij uit de adel en zij van helemaal beneden. Hoe kon dat ooit goed gaan?

Sinds ze elkaar een jaar of twee geleden op het Weense hoofdbureau van de politie hadden ontmoet, waren ze samen door menig dal gegaan, maar juist in de laatste maanden waren ze weer dichterbij elkaar toe gegroeid. Dit avondje naar de opera, op haar verjaardag, was voor Julia iets heel bijzonders. Als klein meisje had ze er al van gedroomd om een keer het beroemde Weense operagebouw te bezoeken. Vandaag zou die droom eindelijk in vervulling gaan!

Inmiddels was ze bij de marmeren fontein links naast het gebouw aangekomen, waar ze hadden afgesproken. Julia keek of ze Leo ergens zag. Meestal kwam hij pas op het nippertje aangelopen, maar nu was hij nog nergens te bekennen. Ze wachtte naast de klaterende fontein en probeerde de indruk te wekken dat het voor een jonge vrouw die als dochter van een arme smid in het Innviertel was opgegroeid volslagen normaal was om een donkerblauwe baljurk en een hoed met zijden bloemen te dragen.

Met voldoening bespeurde Julia de jaloerse blikken van enkele vrouwelijke operagasten. Ze zag er goed uit, dat wist ze, beschaafd opgemaakt,

haar roodbruine haar met spelden opgestoken, daarbij een klein handtasje en schoenen met hoge hakken. Deze dure dames konden elke dag zo rondlopen! Zij had de kledingstukken van dikke Elli geleend, de hoerenmadam van Zum Blauen Dragoner, waar Julia met haar vierjarige dochtertje nog steeds woonde. In de voorraad van het bordeel zaten de mooiste stukken; sommige waren een geschenk van de klanten aan de meisjes geweest, die dikke Elli weer als plaatsvervangende kamerhuur van de prostituees had aangenomen.

Een zachte gong weerklonk en de eerste gasten begaven zich naar binnen, maar nog niet al te veel. Het was een warme zomeravond en daarom bleef menig bezoeker nog buiten voor het operagebouw staan. Even overwoog Julia om een sigaret op te steken, maar dat zou onbetamelijk zijn. De deftige dames uit het eerste district rookten niet, dat deden alleen de snolletjes uit de voorstad, uit Ottakring of Neulerchenfeld, waar ook Elli's bordeel lag.

Zenuwachtig keek Julia om zich heen. Waar bleef Leo toch? Als hij haar vandaag op haar verjaardag liet zitten, dan... Ze wilde niet denken aan hoe groot haar ontgoocheling dan zou zijn. Maar toen kreeg ze hem in het oog. Hij sprong uit een voorbijrijdende fiaker en spoedde zich naar haar toe, wapperend met de kaartjes in zijn hand. Zoals altijd zag hij er in zijn gesteven zwarte rokjas, zijn sneeuwwitte hemd en zijn stijve gleufhoed uit als een jongeheer uit adellijke kringen, wat hij natuurlijk ook was.

Leo lachte verlegen, bijna als een schooljongen. 'Ik had bijna de kaartjes thuis in mijn pension laten liggen.'

'En iets anders misschien ook,' merkte Julia scherp op.

'Nee, dat zeker niet.' Van onder zijn rokjas toverde hij een roos tevoorschijn die hij haar met een elegante buiging aanreikte. 'Gefeliciteerd, juffrouw Wolf! En dat we nog veel gelukkige jaren samen mogen hebben!'

'Dank je wel, wat attent van je.' Ze kon een glimlach niet verbergen en merkte dat ze een beetje bloosde. Zoals altijd sprak Leo keurig Hoogduits, een eigenschap die hem in Wenen vaak het mikpunt van spot maakte. 'Helaas vinden we binnen vast geen vaas voor die roos.'

‘Dan nemen we een leeg champagneglas. Ik heb voor in de pauze een fles en canapés in de loge besteld.’

Julia sloeg haar ogen ten hemel. ‘Jij wilt ook altijd meteen uitpakken, Leo!’

‘Tja, als Vanotti hoogstpersoonlijk als de Koningin van de Nacht zingt, dan mag daar best champagne bij. Ze zeggen dat haar stem glazen kan breken.’ Leo zuchtte theatraal. ‘Het is dat ik al aan jou ben vergeven, anders was ik vast gesmolten!’

‘Vanotti is een walvis,’ zei Julia spottend. ‘En dat weet ze goed onder haar wijde kleren te verbergen.’

‘Maar wel een zingende walvis. En ook een van de beste sopranen van onze tijd,’ merkte Leo op. Hij knipoogde naar haar. ‘Maar ik geef toe dat jouw gezang mij beter bevalt. Het liefst zonder publiek. En zonder kleren.’

Af en toe zong Julia in de Kaverne, een kroeg in Neulerchenfeld die bij Elli’s bordeel hoorde. Jaren geleden was ze naar Wenen gekomen om zangeres te worden, maar het leven had anders voor haar bepaald en nu was ze moeder van een buitenechtelijke dochter.

‘Kom, we gaan naar binnen,’ zei Julia. Ze bood hem haar arm aan. ‘Ik vind het heerlijk om de blikken van die jaloerse matrones in mijn rug te voelen prikken als ik met mijn Romeo de trappen van de Oper bestijg. Ik hoop alleen dat mijn jurk niet knapt als ik te diep inadem, want dat zou...’ Ze hield midden in haar zin op.

Leo keek haar verbaasd aan. ‘Wat is er?’

Julia knikte voorzichtig met haar hoofd en mompelde bijna geluidloos: ‘Daarachter, bij de zuil links. Zie je hem?’

Leo volgde haar blik en kreunde zacht. ‘Dat ontbrak er nog maar aan! Ik wist niet dat de hoofdcommissaris van opera hield.’

Inderdaad, daar stond hoofdcommissaris Moritz Stukart. Als altijd was hij keurig gekleed, met een dichtgeknoopt vest en vadermoordenaar, en zijn haar was met brillantine naar één kant gekamd. Op zijn neus droeg hij een knijpbril waardoorheen hij de operagasten een voor een aandachtig bekeek.

‘Ik heb een duister vermoeden,’ zei Leo zachtjes tegen Julia. ‘Snel, buig je hoofd.’

Maar het was te laat, Stukart had hen al ontdekt. De hoofdcommissaris stak zijn wijsvinger op en een van zijn wenkbrauwen ging een klein stukje omhoog, wat Julia opvatte als een bevel om naar hem toe te komen.

‘Verdorie, wat moeten we tegen hem zeggen?’ fluisterde ze indringend. ‘We zien er niet uit alsof we samen aan het werk zijn!’

Leo en Julia werkten allebei op het Weense hoofdbureau van politie, Leo als inspecteur bij de zogeheten recherche, Julia als fotografe van plaatsen delict. Leo had haar na zijn eerste zaak aan die baan geholpen en inmiddels werd Julia door de mannelijke collega’s zowaar redelijk geaccepteerd. Maar relaties op het werk waren streng verboden. Leo en Julia hielden die van hen daarom geheim, al was de kans groot dat hun naaste collega’s iets vermoedden.

‘Inspecteur von Herzfeldt,’ zei Stukart toen ze ten slotte voor hem stonden. Hij lichtte zijn hoed. ‘Wat een gelukkig toeval! Ik heb u toch nog gevonden.’ Tot dusver had hij Julia nog geen blik waardig gekeurd.

‘Hoofdcommissaris, het genoegen is geheel aan onze zijde.’ Leo boog lichtjes. ‘Gaat u ook naar de opera? Prachtig! Ik wist niet dat u daarvan hield. Temeer omdat er in *Die Zauberflöte* niet eens groots wordt gestorven. Er zit geen enkele moord in, alleen een oude draak.’

‘Ach, ik kijk er net zo tegenaan als onze keizer,’ antwoordde Stukart. ‘Die gebruikt zijn loge bij voorkeur ook voor besprekingen.’

‘Besprekingen...’ Leo fronste en schraapte zijn keel. ‘Misschien is het u ontgaan, maar dit is mijn vrije avond. Hoe wist u eigenlijk dat ik vanavond hier zou zijn?’

‘Dat heeft uw hospita me verteld. Ik heb eerder vanavond met haar getelefoneerd.’ Stukart glimlachte. ‘Het is geweldig dat u nu ook over een telefonieaansluiting beschikt, Herzfeldt! Dat is bij een noodgeval werkelijk een uitkomst. Ik droom van kleine draagbare telefonieapparaten die mijn inspecteurs dagelijks bij zich hebben, maar dat zal nog wel even duren.’

‘Een noodgeval? Ik... ik begrijp niet...’ hakkelde Leo. ‘Collega Lein-kirchner heeft vanavond dienst, dus waarom...’